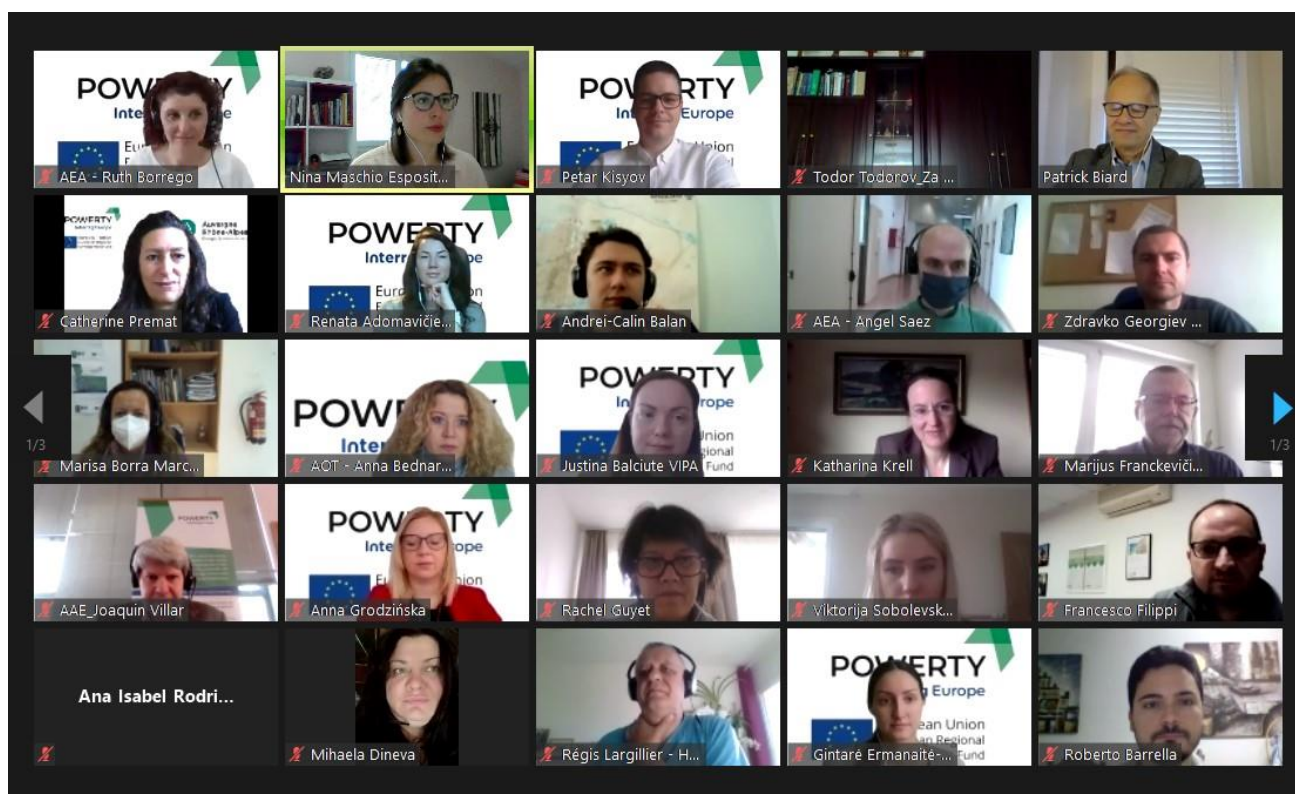

PRANEŠIMAS SPAUDAI

Antrasis POWERITY projekto tarpregioninis seminaras "Europos Sąjungos normatyvų taikymas, siekiant mažinti energijos nepriteklių"

2021 m. balandžio 8-9 d., nuotoliniu būdu

Balandžio 8-9 dienomis, Auvergne-Rhône-Alpes Energy Environment agentūra (AURA-EE) organizavo antrąjį POWERITY projekto tarpregioninį seminarą apie Europos Sąjungos normatyvų taikymą, siekiant mažinti energijos nepriteklių, ypatingą dėmesį skiriant atsinaujinančių energijos išteklių naudojimui socialiai jautriose visuomenės grupėse. Dviejų dienų seminarą, kuriame dalyvavo 137 dalyviai iš įvairių Europos regionų, organizavo POWERITY projekto, finansuojamo Interreg Europe programos lėšomis, partneris AURA-EE.

Pirmąją seminaro dieną daugiausia dėmesio buvo skiriama Europos Sąjungos (ES) Žaliajam kursui, galinčiam padėti padidinti atsinaujinančių energijos išteklių naudojimą socialiai jautriose visuomenės grupėse. Antros seminaro dienos metu buvo aptartos priemonės normatyvinio pobūdžio kliūtims įveikti. Taip pat, kitų Europos

regionuose įgyvendinamų projektų vykdytojai pristatė savo patirtį įgyvendinant atsinaujinančių energijos išteklių skatinimo projektus, o keletas POWERTY projekto partnerių pasidalino gerosiomis praktikomis su suinteresuotomis šalimis, siekiančiomis mažinti energijos nepriteklių. Nepaisant to, kad seminaras vyko nuotoliniu būdu, dalyviai turėjo galimybę virtualiai apsilankyti daugiabučiame name "Préau des Colibris in Voiron" (France), kuriame bendroms naudojimo reikmėms įrengta saulės elektrinė ir šilumos įrenginiai.

1 PIRMA DIENA: KAIP EUROPOS SĄJUNGOS ŽALIASIS KURSAS GALI PADĖTI PADIDINTI ATSINAUJINANČIŲ ENERGIJOS IŠTEKLIŲ NAUDOJIMĄ SOCIALIAI JAUTRIOSE VISUOMENĖS GRUPĖSE?

Patrick Biard, AURA-EE agentūros Tarptautinių santykių padalinio vadovas, pristatydamas seminaro temas pradėjo renginį. **Joaquin Villar Rodriguez**, Andalūzijos energetikos agentūros atstovas, priminė renginio dalyviams esminius projekto POWERTY tikslus.

Pirmoje seminaro dalyje buvo pristatyta vykusios seminaro darbotvarkė. Vėliau Europos Komisijos Energetikos generalinio direktorato (GD) atstovė Teresa Aristegui pristatė, kad energijos nepritekliaus tema yra susieta su Komisijos siūlomais ES „Žaliojo susitarimo“ tikslais. Atsižvelgdama į Europos komisijos direktyvos „Fitfor55“ paketą, Komisija persvarsto atsinaujinančios energijos direktyvą, Energijos vartojimo efektyvumo direktyvą, Energijos bendrijos direktyvą ir renovaciją, užtikrins, kad energijos nepritekliaus problema būtų sprendžiama visais aspektais. Todėl Komisija paskelbė rekomendaciją ir rekomendacinį dokumentą valstybėms narėms (VN), kad joms būtų lengviau apibrėžti ir nustatyti energijos nepriteklių ir kartu padėti dalintis gerąja praktika. Teresa Aristegui taip pat pabrėžė Energetikos GD vietos iniciatyvas, tokias kaip ES energijos skurdo stebėjimo tarnybos įsteigimą. Pranešimo pabaigoje Teresa Aristegui palaikė Interreg Europe projekto finansavimo svarbą ir užtikrino, kad visas turimas ES finansavimas būtų veiksmingai susietas.

Seminaro metu pristatyta Katharine Krell, Interreg Europe projekto mažai anglies dioksido į aplinką išskirianti ekonomikos ekspertė, kuri dalyvauja projekto Interreg Europe politikos mokymosi platformoje (PLP). Katharine Krell paaiškino platformos naudą teritorinio bendradarbiavimo projektams. Platforma siūlo mokymosi internetu galimybes su ekspertų parama ir instrukcijomis, taip pat individualias konsultacijas su kitų projekto kolegų apžvalgomis ir gerosios praktikos duomenų bazę, kurioje galima rasti visą POWERTY partnerių gerąsias praktikas.

Antroje seminaro dalyje buvo pristatyta teisinio reguliavimo sistemos pažanga POWERTY partnerių šalyse. Kiekvienas partneris įvertino energijos nepritekliaus teisinį reguliavimą savo šalyje, atsinaujinančios energijos direktyvos ir energetikos bendrijos direktyvos vertimą į nacionalinę teisę. Seminaro metu buvo įvertinta, kad tik Prancūzija ir Ispanija turi nacionalinę energijos nepritekliaus strategiją, kuri tinkamai apibrėžia energijos trūkumą, yra įsteigusios solidarumo fondą sąskaitoms už energiją ar būstą. Prancūzija, Lietuva ir Ispanija atlieka energetinio nepritekliaus stebėjimą. Prancūzija vienintelė iš projekto partnerių šalyje turi energetinius sertifikatus, skirtus sumažinti energijos nepriteklių, o vienintelė Bulgarija netaiko šalyje subsidijų būsto energetiniam atnaujinimui.

Ryanas Weberis iš „Nordregio“, Interreg Europe projekto „Social Green“ projekto vadovas, pristatė politinius sprendimus energijos skurdui mažinti. Jis pabrėžė energetikos bendruomenių, kaip pagrindinės koncepcijos, sprendžiančios kylančias technines, visuomenines ir ekonomines problemas, vaidmenį, kurios esant būtinybei gali kreiptis į vadovaujančias institucijas sprendžiant energetikos problemas.

Roland Tual (iš REScoop) nuomone, vietos energetinės bendruomenės – puikus būdas mažinti energetinį skurdą teikiant finansavimą pažeidžiamoms grupėms prieinamumui prie atsinaujinančios energijos didinti. Jis pademonstravo, kaip ES direktyvos gali padėti kurti vietos energetines bendruomenes, į kurias būtų įtraukiamos ir pažeidžiamos grupės, pateikė keletą jau egzistuojančių pavyzdžių.

Trečioje sesijoje Patrickas Biardas moderavo apvaliojo stalo diskusiją, kurioje buvo diskutuojama, kaip ES galėtų geriau paremti energijos nepritekliaus mažinimą. Visi dalyviai turėjo galimybę pateikti nuomonę apklausose po pranešimų. Iš diskusijų aiškėja, kad yra labai paplitusi nuomonė, kad atsinaujinančių energijos šaltinių gamyba pažeidžiamoms grupėms gali padėti sumažinti energijos nepriteklių. NECP yra vertingos ir

veiksmingos priemonės kuriant ir įgyvendinant energijos nepritekliaus mažinimo priemones, tačiau šiuo metu jos daugiausia skirtos pastatų efektyvumo priemonėms. Specialūs rodikliai turėtų padėti stebėti, kaip įgyvendinamos šios atsinaujinančių energijos išteklių priemonės.

Be to, ES švarios energijos paketas demonstruoja aiškų ryšį tarp energetinių bendruomenių ir energijos nepritekliaus. Bendruomenės energija taip pat suteikia galimybę naudotis energija tam tikroms namų ūkių grupėms, kurios kitaip to padaryti negalėtų. Tokia bendra visų dalyvių nuomonė. Pažeidžiamų grupių įtraukimą į energetines bendruomenes turėtų palengvinti priemonės, užtikrinančios, kad:

- Išlaidų nustatymą remia valstybės narės arba regioninės valdžios institucijos
- Institucijos teikia techninę pagalbą sprendžiant visus teisinius, techninius ir finansinius klausimus

Svarbu, kad teikiama techninė pagalba pažeidžiamoms grupėms būtų efektyvi. Reikėtų remti vieno langelio principo sprendimus vietos lygmeniu. Komisija siūlo plačiau naudoti ESCO modelį ir sprendimus, padedančius išspręsti pirminių investicijų klausimą, o tai yra labai veiksminga priemonė, skatinanti pažeidžiamas grupes dalyvauti atsinaujinančių energijos išteklių projektuose.

2 ANTRA DIENA: GEROSIOS PRAKTIKOS, KAIP ĮVEIKTI NORMATYVŲ BARJERUS

Antrąją seminaro dieną buvo kalbama apie vietines iniciatyvas bei gerąsias praktikas siekiant įveikti barjerus, susijusius su tam tikrų normatyvų taikymu.

Francesco Filippi, MUSOL Fondo atstovas, Interreg MED programos **Local4Green** projekto partneris, pristatė sukurtą metodiką, skirtą apibrėžti žaliają vietinę fiskalinę politiką, skatinančią atsinaujinančius energetikos šaltinius, atsižvelgiant į vietinius ypatumus.

Vėliau POWERTY partneriai pristatė savo gerąsias praktikas, susijusias su vietinių normatyvų taikymu. Noémie Zambeaux iš AURA-EE pristatė [nulinės ekologinės paskolos schema](#) skatinančią atsinaujinančios energijos naudojimą. Ši schema leidžia nuomotojams gauti paskolą gyvenamojo pastato energijos atnaujinimo darbams finansuoti nulinėmis palūkanomis. Nuo 7 tūkst. Eur iki 30 tūkst. Eur paskolą finansuoja bankai, paskolos gražinimo laikotarpis – 15 metų po darbų pabaigos.

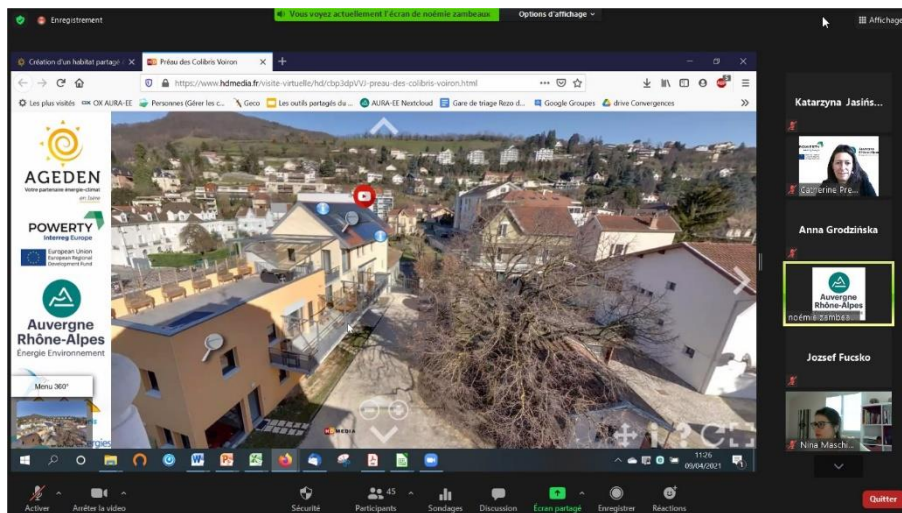
Maud Legros iš Prancūzijos Ekologinio ir solidaraus perėjimo ministerijos pristatė [energijos kvitus](#), kurie suteikia pagalbą pažeidžiamiems namų ūkiams, atsižvelgiant į jų pajamas bei namų ūkio sudėtį. Valstybė per metus skiria 5,8 mln. Eur apmokėti sąskaitas už energijos suvartojimą minėtiems namų ūkiams.

Renata Adomavičienė iš VIPA pristatė Lietuvos įstatymuose numatytus [politikos pakeitimus](#), kurie palengvina atsinaujinančių energetikos šaltinių įgyvendinimą ir naudojimą. Tikslas yra palengvinti nedidelio masto atsinaujinančių energijos šaltinių energijos plano diegimą, išplėsti teisės aktus, susijusius su atsinaujinančios energijos vartotoju, ir skatinti atsinaujinančių energijos šaltinių naudojimą.

Seminare taip pat dalyvavo Pedro Miguel Mancha Romero, Senjorų ir neįmokinių pensijų direktorius Regioninėje lygybės ministerijos socialinėje politikoje, kuris kalbėjo apie pagyvenusių žmonių energetinį skurdą kaip daugialypę problemą. Jis pristatė [Pirmąjį Andalūzijos planą pagyvenusiems žmonėms 2021-2023 m.](#), kuriam numatytas biudžetas virš 164 mln. Eur. Planas apima penkias strategines kryptis, tokias kaip priklausomybės prevencija, dėmesys priklausomybei, dėmesys ypač pažeidžiamiems pagyvenusiems žmonėms, gero elgesio su pagyvenusiais žmonėmis skatinimas ir kova su nepageidaujamu vienišumu, kai energijos skurdas daro įtaką keturioms iš jų. POWERTY projektas turi įtakos vienai iš šio plano programų, kuri orientuota į pagyvenusių žmonių energijos skurdo mažinimą.

Katarzyna Jasińska iš AOT paaikšino, kaip Opolės vaivadijos vietos valdžia įgyvendino oro kokybės valdymo sistemą viešajame administravime, vykdydama 2 pagrindines veiklas: vieningos valdymo sistemos sukūrimas ir įgyvendinimas ir visuomenės sąmoningumo oro kokybės srityje didinimas, stiprinant vietos valdžios, visuomenės, NVO ir vietos įmonių dalyvavimą.

Galiausiai dalyviai virtualiai aplanko Prancūzijos [gerosios praktikos](#) pavyzdį „Préau des Colibris“ Voiron (Prancūzija). „Préau des Colibris“ yra efektyvus bendras būstas, pastatytas iš ekologiškų medžiagų. Stogas naudojamas tiek saulės elektrinių moduliams, tiek saulės kolektoriams montuoti. Šis bendras būstas priklauso gyventojams, daugiausiai mažas pajamas gaunantiems pensininkams, labai vertinantiems ekologiją.

Manon Burbidge iš Mančesterio universiteto, POWERTY projekto patarėja, baigė dviejų dienų seminarą primindamas kaip svarbu yra atsižvelgti į skirtingus pažeidžiamumo vertinimus. Be to tai, kad vienu iš pagrindinių Teisingos pertvarkos pagal Europos Žaliąjį Kursą elementu yra įvardintas energetinis skurdas, yra teigiamas ženklas nacionaliniam ir vietos lygmeniui judėti šia kryptimi.

Kitas POWERTY tarpreregioninis seminaras planuojamas 2021 m. birželio 17–18 d. Jame bus kalbama apie energetikos vietos valdžios institucijų ir piliečių dalyvavimą didinant informuotumą apie energetinį skurdą.